

Trøndelag

2019 - 2023

Arbeiderpartiets valgprogram
for fylkestingsvalget 2019.

Innledning

❁ TRØNDELAG – SAMMENSATT OG SAMMENSLÅTT

I 2018 er Trøndelag igjen samlet etter å ha vært delt siden 1804. Sammen med kommunene Rindal og Halså, som kommer med senere, blir det fra 2020 et stort og mangfoldig fylke med variert natur, næringsliv og samfunnsliv. Her bor og lever snart 460.000 mennesker sine liv i byer og distrikter.

Ideen bak samlingen er at vi skal bli sterkere sammen. At vi skal skape nye arbeidsplasser og vekst i hele Trøndelag. At Trøndelag skal ta vår andel av ansvaret for å løse de globale klimautfordringene, og gi alle like muligheter til å realisere sine drømmer ved å redusere økonomiske forskjeller mellom folk. Trøndere vet best hvordan Trøndelag skal bygges og utvikles, derfor ønsker vi at det overføres flere oppgaver fra staten til det folkevalgte nivået, fylkeskommunen, og at vi slik kan flytte avgjørelser nærmere folk. Så tror vi at vi sammen kan skape bedre tjenester for folk over hele fylket.

Trøndelag Arbeiderpartis arbeid i fylkestinget vil preges av vårt politiske verdigrunnlag. Vi søker løsninger i fellesskap. Vi søker et samfunn med gode offentlige ordninger, og vi søker et samfunn med små forskjeller og like muligheter for alle. Vi ønsker et samfunn med virkelig likestilling mellom mennesker.

Arbeiderpartiet forplikter seg til å følge opp intensjonsavtalen som ble vedtatt i juni 2016, som danner grunnlaget for etableringen av Trøndelag fylkeskommune.

Vi er åpne for samarbeid med alle som vil samarbeide med oss på dette verdigrunnlaget. Vår ungdomsbevegelse, AUF, og fagbevegelsen er våre nærmeste samarbeidspartnere. Dette innbefatter ikke et samarbeid med Høyre, Venstre og FrP.

Vi er opptatt av at vi skal kunne svare på de behov innbyggerne har, der de bor, og at folk skal oppleve trygghet for liv, helse og arbeid. Vi vil søke å bli bedre i kontakten med folk omkring i fylket, for å høre hvilke utfordringer de møter og hvilke løsninger de ser for seg.

❁ BY OG DISTRIKT

I et av hovedmålene for det sammenslåtte Trøndelag heter det at vi skal søke en balansert utvikling i fylket. I Arbeiderpartiet velger vi å forstå dette slik at vi skal styrke og utvikle hele fylket.

Dette er en god, men krevende målsetting. Det er stor forskjell på behov og utfordringer i by og distrikt. Her er det forskjellige oppgaver som må løses. Her trengs det ulike løsninger, her trengs det både en distriktpolitikk og en bypolitikk.

Byene ligger her med sine markeder, offentlige og private tjenester og kulturtilbud. Trondheim, har i tillegg tunge kompetansemiljøer, landets største universitet, regionsykehus samt bredere kultur- og tjenestetilbud.

Trondheim har senterfunksjonen for fylket, og de andre byene og tettstedene, har senterfunksjoner for sitt omland. Det er en gjensidig avhengighet mellom byer og distrikter, hvor det foregår naturbasert og industriell produksjon, og byene og tettstedene med sine markeder og leveranser av varer og tjenester.

Et naturbasert næringsliv i vekst og utvikling, innen landbruk, skogbruk og havbruk samt også industriell virksomhet, er positivt i distriktene. Men så er det utfordringer med befolkningsstruktur, samferdsel og kommunikasjoner i varierende grad, noe som representerer praktiske og politiske utfordringer.

Byene, og spesielt Trondheim preges av miljøutfordringer, transportutfordringer, sosiale utfordringer, boligutfordringer. Trondheim har spesielle utfordringer med sterk folketallsvekst og følgelig press på tjenesteyting til befolkningen. Her må fylkeskommunen følge opp sitt ansvar. For Trøndelag er det viktig å styrke Trondheims posisjon som politisk sentrum. Dette er viktig også i nasjonal sammenheng. Så er det viktig for en balansert utvikling i fylket at også Steinkjer styrkes, som administrasjonssenter.

I utviklingen av fylket er det altså avgjørende viktig å ha en helhetlig tilnærming. En balansert utvikling betyr å bidra til at mennesker kan bo og arbeide både i by og distrikt, å legge til rette for næringsutvikling, transport og kommunikasjon. Fylkessammenslåingen kan lett ende opp som et sentraliseringsprosjekt, men ved balanserte utviklingstiltak og samarbeid kan vi motvirke en slik utvikling.

For Arbeiderpartiet betyr dette i praktisk politikk å sette inn tiltak for videre næringsutvikling, bedre veier og kommunikasjonsmidler, spesielt bredbånd og mobiltelefoni. Innenfor næringsutvikling ligger det store muligheter i det grønne skiftet. Her kan fylkeskommunen bidra til å utløse næringsvirksomhet på fornybare ressurser. Når det gjelder kompetanse, er det viktig å framheve det desentraliserte tilbudet i videregående skole. Dette betyr svært mye, først og fremst for den enkelte ungdom, men også for sitt nærområde, i kunnskaps- og næringssammenheng.

LIKESTILLING OG INKLUDERING

Arbeiderpartiet har en historie med aktiv kamp for likestilling mellom kjønnene. Men likestilling og inkludering handler også om å kjempe mot diskriminering på grunn av etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, og seksuell orientering.

Det er et sentralt verdifundament at alle skal ha like muligheter, uavhengig av hvem man er. Dessverre ser vi fortsatt at dagens samfunn preges av ujevn fordeling av makt og muligheter mellom kjønn og grupper. Arbeiderpartiet mener at vi derfor trenger tiltak for å sikre like muligheter for alle, også på fylkesnivå.

I Norge er utdanningsvalgene fortsatt i stor grad kjønnsdelt. Dette er utfordrende fordi mange yrker kun rekrutterer fra halvparten av befolkningen. Det trengs kraftfulle tiltak for å få bukt med denne kjønnsdelingen og gjøre det lettere å velge utradisjonelt.

Me too-kampanjen vil bety en endring i kulturen for å snakke, ikke bare om seksuell trakassering og overgrep, men også om uønsket seksuell oppmerksomhet. Maktmisbruk og grenseoverskridende atferd er uakseptabelt, uavhengig av om det er i skolen, organisasjonslivet eller i arbeidslivet. Arbeiderpartiet forutsetter at dette området følges opp i våre videregående skoler.

I en urolig verden skal Norge fortsette å ta ansvar ved å ta i mot mennesker som er på flukt og trenger beskyttelse. Framtidas inkluderingspolitikk krever at vi viser solidaritet med hverandre, uavhengig av bakgrunn, etnisitet og religion. Et inkluderende samfunn tar vare på og legger til rette for alle som i hele eller deler av livet, har særskilte utfordringer med nedsatt funksjonsevne. Ved universell utforming og individuell tilrettelegging, vil flere kunne få et bedre liv og større muligheter for å kunne bidra med sin kompetanse og arbeidskraft. Dette er oppgaver som utfordrer oss.

KLIMAUTFORDRINGENE OG MILJØET

Klimaendringene og konsekvensene av disse, er en av de største utfordringene vi står overfor i vår tid. Arbeiderpartiet erkjenner at menneskelig aktivitet med utslipp av klimagasser påvirker klodens klima. Internasjonalt arbeid har resultert i Paris-avtalen fra 2015, en avtale blant annet om reduksjon i utslipp av drivhusgasser, samt klimatilpasning, signert av 175 land.

Her ligger det nasjonale forpliktelser som vi alle må forholde oss til. Fylkeskommunen har satt i gang et arbeid med organisering av tiltak som reduserer klimagassutslippene og tiltak for klimatilpasning. Aktiviteten vil foregå i våre egne virksomheter, men også rettet mot hele fylket, kommunene og allmennheten.

Konkret handler dette om reduserte utslipp i transportsektoren, busser, ferjer, båter og annen virksomhet. Tilpasningstiltak handler om beredskap ved uvær, flom, ras, brudd på veier og kraftlinjer, men også ved tørke, vannmangel, redusert kraftproduksjon og brannfare. Arbeiderpartiet vil være en pådriver for økte kornreserver.

Natur og klima henger nøye sammen. Vi har et ansvar for å ta vare på naturen og ressursene vi finner her, både økonomiske ressurser, naturopplevelser og muligheter for rekreasjon. Så handler det om en bærekraftig utnyttelse.

Vi snakker gjerne om generasjonskontrakten. At vi har ansvar for å overlevere levende natur og bærekraftige samfunn til kommende generasjoner. Dette er en alvorlig forpliktelse for oss, det er en global forpliktelse, og det er i særdeleshet en forpliktelse for politikere og utforming av politikk.

ARBEIDSLIV – FYLKESKOMMUNEN SOM ARBEIDSGIVER OG INNKJØPER

Arbeiderpartiet ønsker et Trøndelag med et seriøst og velorganisert arbeidsliv. Et arbeidsliv hvor den norske modellen med samarbeid mellom arbeidsgiver og arbeidstakere legges til grunn, og der det stilles strenge krav til seriøsitet ved offentlige anskaffelser.

Trøndelag fylkeskommune skal være en ansvarlig og god arbeidsgiver. Godt samarbeid mellom arbeidsgiver og arbeidstakernes organisasjoner er en forutsetning. Arbeiderpartiet vil prioritere arbeidet for å bygge heltidskultur og kvalitet i tjenestene vi tilbyr, og utlysning i 100 % stilling, ved ledighet.

Ved eventuelt innleie og kjøp av tjenester, må det foreligge et ekstraordinært behov for kompetanse. Vi vil ha strenge innkjøpskrav som hindrer sosial dumping, og som bygger opp under det seriøse arbeidslivet.

Vi ønsker å ha opplæring og kompetanseheving for å sikre kvalitet i innkjøp og etterlevelse av kontraktbestemmelser. Vi ønsker å bruke innkjøpsmakt for å styrke den norske modellen og det seriøse arbeidslivet. Dette kan gjøres ved å stille krav om at leverandører løser sine oppgaver med egne ansatte, for å motvirke 0-timerskontrakter.

Vi ser at en ordning med et fritt og uavhengig «ombud» som har som oppgave å sikre seriøst arbeidsliv, bør vurderes. Vi vil at fylkeskommunen skal inngå et aktivt samarbeid med Skatteetaten, Arbeidstilsynet og partene i arbeidslivet for deling av kunnskap og informasjon, for å støtte opp under det seriøse arbeidslivet.

En viktig del av oppfølgingen av arbeidsgivers ansvar er tiltak for å øke de ansattes kompetanse. Dette er viktig for å ha høy kvalitet og effektivitet i arbeidet. Dette må gjelde alle ansatte, og omfatte tilbud om å ta fagbrev eller kompetansebevis for de som mangler dette, samt videreutdanning.

Arbeiderpartiet er opptatt av at fylkeskommunen skal kunne tilby arbeid til mennesker som av forskjellige grunner har nedsatt funksjonsevne. Dette vil kreve tilrettelegging av forskjellig art, men vil være et viktig signal til samfunnet omkring oss.

Arbeiderpartiets mål er at fylkeskommunen tar inn lærlinger i et betydelig omfang, selv om ikke alle fag kan dekkes. Endelig er det viktig for Arbeiderpartiet å arbeide for likelønn, økt antall kvinner med lederansvar og endring av kjønnsdelt arbeidsliv.

UTFORDRINGER – POLITISK ARBEID

I neste programdel går vi inn på de oppgaveområdene vi har ansvar for, og gir uttrykk for våre prioriteringer og tiltak. Utfordringene som er beskrevet innenfor de ulike temaene i innledningen, er gjennomgående for alle oppgaveområdene. De må ses som utgangspunkt for program for de ulike områdene, og finne sine svar her.

Som parti må vi være tydelig på hva vi vil, og hvordan vi vil gjøre det vi har bestemt oss for. Så vil rammene for det politiske arbeidet; organisering, samarbeidsordninger, planer og strategier, kunnskap og økonomi være med på å bestemme hva som er mulig.

Vårt arbeid i fylkestinget vil for øvrig samlet sett ligge innenfor disse hovedområdene:

- Tjenesteyting til innbyggerne: Videregående skole, kollektivtransport, veier, næringsutvikling, kultur og folkehelse og tannhelse.
- Samfunnsutvikling, i samarbeid med kommunene og andre samfunnsaktører.
- Arbeid for å få nye og viktige oppgaver til fylkeskommunen, bl. a. gjennom forsøksvirksomhet.
- Rollen som ombud for befolkningen. (eksempelvis i saker som sykehus tjenester, høyere utdanning/universitet, riks veier, samfunnssikkerhet m.v.)

Utdanning og kompetanse

For Trøndelag Arbeiderparti har den videregående skolen høyeste prioritert. For å gi alle våre ungdommer en trygg og god ballast i livet, og de beste muligheter til å mestre sine liv, er det beste virkemidlet en god offentlig skole. En skole som rustet for livet og et framtidig yrkesliv. Vi trenger derfor en stadig debatt om innholdet i skolen, og tilpasning av skoletilbudet.

❁ DESENTRALISERT SKOLESTRUKTUR

Arbeiderpartiet vil opprettholde en desentralisert skolestruktur. Denne målsettingen utfordres av utviklingen i antallet 16 – 19-åringer framover. Elevtallet i og rundt Trondheim øker, mens det i andre deler av fylket går ned. Vi må derfor finne løsninger som gir gode skoler både i distriktene og i Trondheim. Det kan for eksempel være samarbeid og arbeidsdeling mellom skoler, samarbeid med lokalt nærings- og arbeidsliv, nettundervisning.

Uansett størrelse og sted skal det være høye kvalitetskrav til våre skoler. Vi vet at skolene driver et stadig utviklingsarbeid for å gi god opplæring og møte elevenes behov, og dette gir resultater.

Arbeiderpartiet mener at etablering av kommersielle privatskoler er en trussel mot den offentlige skolestrukturen. Slike etableringer kan true eksistens og tilbud av skoler både i Trondheim og distriktene.

❁ NÆRSKOLEPRINSIPPET

Det er viktig for oss at flest mulig av våre elever kan bo hjemme lengst mulig. Der avstandene blir for store, og elevene må bo på hybel, må det være skole i regionen, slik at ungdommene beholder tilknytningen til egen kommune og region. Vi vet at jo tidligere ungdommer må flytte fra hjemkommunen for å få tatt utdanning, jo større er sjansen for at de ikke vil flytte tilbake.

Det styrker distriktene å ha videregående skoler i sine regioner. Skolene har betydning langt ut over de tre årene elevene går her. De er betydelige kompetansearbeidsplasser, og de er viktige for næringslivet. Her sikres næringslivet kompetanse og rekruttering av framtidig arbeidskraft, og her er det muligheter for etterutdanning.

Det viktigste verktøyet for å sikre en desentralisert skolestruktur i Trøndelag er å beholde nærskoleprinsippet.

❁ GJENNOMFØRING

Gjennomføring av videregående opplæring er avgjørende for tilknytning til arbeidslivet. I Trøndelag ligger gjennomføringsprosenten nå på 76 %, som er noe over landssnittet, men fortsatt er det for mange som ikke gjennomfører videregående opplæring. For å øke andelen av elever som fullfører, må det være større fleksibilitet og mulighet til mer praktisk rettet opplæring.

Årsakene til frafall er sammensatte, og det er mye kunnskap om dette, og skolene gjør en stor innsats for å få flere gjennom. Arbeiderpartiet vil følge utviklingen her nøye. For elever med innvandrerbakgrunn kan skoleløpet bli ekstra krevende på grunn av språklige og kulturelle utfordringer. Her er det viktig med pedagoger som har flerkulturell kompetanse, og tilrettelegging i forhold til utfordringene. Et godt skoletilbud fremmer integrering.

❁ FAGOPPLÆRING

Andelen av elever som velger yrkesfaglig utdanning er økende. I Trøndelag gir vi nå 75 % av elevene lærlingeplass. Det betyr at en av fire står utenfor lærlingeplass. Arbeiderpartiet vil ha flere avtaler med bedrifter om lære-plass. Dette vil gi oppmerksomhet omkring yrkesfag. Det trengs et krafttak for flere lære-plasser, og fylkeskommunen må ta en mer aktiv rolle overfor opplæringskontorene.

Framskrivninger viser mangel på fagarbeidere i Norge framover, anslått til et underskudd på 134.000 yrkesutøvere i 2030. Næringslivet gir uttrykk for bekymring over denne utviklingen. Vi må fortsatt arbeide for å løfte fagopplæringens status. Vi må stadig forbedre opplæringen ved oppdatering av skolenes utstyrspark. Vi må samtidig dimensjonere

tilbudene etter nærings- og arbeidslivets behov, og vi må øke samarbeidet med næringer og bedrifter om opplærings-tilbudene.

ENTREPRENØRSKAP

Trøndelag Arbeiderparti vil styrke kontakten mellom utdanningsinstitusjonene og arbeidslivet, for å kunne utnytte arbeidslivet som læringsarena bedre. Dette vil også sikre gode holdninger og bred kunnskap om entreprenørskap i skolen.

Ungt Entreprenørskap (UE) har gode programmer og satsinger som våre videregående skoler skal bruke. UE skal være et godt verktøy for hvordan entreprenørskap er en metode for god opplæring og grunderskap.

SKOLEHELSETJENESTE

De unge skal finne seg sjøl, hvem de er og hva står de for. I dag gjøres dette i en hverdag som stiller høye krav og forventninger til ungdommene. De skal prestere på mange arenaer, og for mange kan hverdagen oppleves såpass krevende at de utvikler psykiske lidelser. Tall fra Ung-data viser denne tendensen både hos gutter og jenter.

Forskning viser også at det er nær sammenheng mellom mobbing og vår psykiske helse. I Trøndelag skal det være nulltoleranse for mobbing på våre skoler.

Det er behov for å videreutvikle en utvidet skolehelsetjeneste etter modell fra det tidligere nordfylket. Arbeiderpartiet skal styrke arbeidet med ungdommens psykiske helse i den videregående skolen, og vil kreve økte helsesøsterbemanninger for skolehelsetjenesten i tråd med Helsedirektoratets anbefalinger for nasjonal bemanningsnorm. Vi vil også ha fokus på at livsmestring blir et fag i ny læreplan for videregående skole.

FAGSKOLEN

Med bakgrunn i anslåtte behov for fagarbeidere framover, er det viktig å styrke fagskolene som høyere yrkesfaglig utdanning, og ivareta og videreutvikle fagskolenes egenart. Fagskoleutdanning, «høyere yrkesfaglig utdanning», skal gi gode kvalifikasjoner som raskt kan tas i bruk i samfunns- og næringsliv. Fagskolene har muligheter til å gi tilbud nøye tilpasset samfunns- og næringslivets regionale behov.

Fagskoleutdanning skal dekke et behov for korte og yrkesrettede utdanninger, og tilføre arbeidskraft som ikke universitetene og høyskolene tilbyr. Fagskoleutdanning er svært viktig for Trøndelag, fordi det er et stort behov for gode, yrkesrettede og spesialiserte utdanninger både i offentlig sektor og lokalt og regionalt næringsliv. Fagskolene vil i framtida spille en viktig rolle i utviklingen av en utdanningspolitikk som møter samfunnets og næringslivets behov, og være en møteplass for regionale og nasjonale aktører for kompetanseutvikling.

KOMPETANSEBYGGING

Arbeiderpartiet er opptatt av at fylkeskommunen må søke samarbeid med NTNU, Nord Universitet og eventuelle andre utdanningsinstitusjoner og kompetansemiljøer, samfunns- og næringsliv, for å kunne utveksle kunnskap om behov og tilbud om etterspurte utdannings- og utviklingstilbud for det trønderske samfunns- og næringslivet.

TRØNDELAG ARBEIDERPARTI VIL:

- Prioritere den videregående skolen
- Opprettholde en desentralisert skolestruktur og legge nærskoleprinsippet til grunn ved inntak
- Støtte viktige tiltak som kan få flere elever til å gjennomføre skolegangen
- Satse på å øke fagopplæringens status og få flere til å velge praktiske fag, og sette inn et krafttak for å skaffe flere læreplasser
- Legge vekt på å tilpasse opplæringstilbudet til arbeids- og næringslivets behov
- At det skal etableres et organisert samarbeid mellom de videregående skolene og arbeidslivet, for å kunne utnytte arbeidslivet som læringsarena
- Ha ambisjon om at Trøndelag fylkeskommune skal bli ledende på entreprenørskap.
- Videreutvikle en utvidet skolehelsetjeneste etter modell fra det tidligere nordfylket, samt kreve økt helsesøsterbemanning i tråd med Helsedirektoratets anbefalinger. Det må være et mål at helsesøster skal være tilgjengelig på alle skoler, hver dag.
- At fylkeskommunen skal bidra til en god styring og utvikling av fagskolen, slik at den kan gi høyere yrkesrettet utdanning som dekker Trøndelags behov
- Støtte arbeidet med nødvendig kompetanseutvikling, i samarbeid mellom fylkeskommunen, universitetene, andre utdanningsinstitusjoner og samfunns- og næringsliv
- Trøndelag fylkeskommune skal tilby tilpasset og skreddersydd utdanning som tar inn over seg endringene den fjerde industrielle revolusjonen (Industri 4.0) medfører på samtlige videregående skoler og fagskoler i Trøndelag.
- Sette bransjevise mål sammen med partene i arbeidslivet for andelen faglært arbeidskraft i Trøndelag. Fylkeskommunen rapporterer årlig på andelen faglærte i fylket
- Gjennomføre og rapportere på antall fagarbeiderkurs sammen med de ulike bransjene i næringslivet og i geografiske næringsklynger som naturlig hører sammen for å øke andelen

Samferdsel – infrastruktur og kommunikasjoner

I bygd og by, ved skog, fjell og fjord er det vi trøndere bor, og alle skal vi ha de samme muligheter til å ta del i verden, uansett hvor vi velger å bosette oss. En god infrastruktur er en grunnleggende faktor som gjør dette mulig, og er avgjørende for vekst og utvikling i hele Trøndelag. Innbyggere og næringsliv skal ha et godt, hensiktsmessig og miljøvennlig transporttilbud, og folk skal mulighet til å kommunisere med omverden på nett og telefon. Trøndelag Arbeiderparti vil arbeide for gode og balanserte løsninger i denne sektoren.

KOLLEKTIVTRANSPORT

Trondheimsregionen – metrobuss/buss: Klima- og miljøhensyn og trafikk tetthet, spesielt i Trondheim, gjør at flere må og vil reise kollektivt framover. Utvikling av kollektivtilbudet i Trondheim skjer innenfor Miljøpakken. Her handler det om et utvidet busstilbud med kombinasjon av metrobussen og ordinære busser, som erstatning for dagens transportsystem som nå er sprenget.

Distriktene – buss/bestillingstransport: Kollektivtrafikk er en viktig del av persontransport også utenfor Trondheim og de andre byene. Hvis det skal bo folk i hele Trøndelag, må bussen gå, eventuelt i kombinasjon med bestillingstransport. Her må det foretas et løft av tilbudet, og en vurdering av hensiktsmessig organisering. Arbeiderpartiet ønsker et prøveprosjekt i fylkeskommunens egen regi for å prøve ut løsninger i distriktene.

Jernbanen: Bruken av tog som fremkomstmiddel, særlig i forbindelse med jobbpendling på strekningen Steinkjer – Trondheim og Trondheim – Melhus, vil øke. Skal tog være et opplagt førstevalg for reisende, må universell utforming av stasjoner og elektrifiseringen av Trønderbanen til Steinkjer på plass, og antall avganger må økes. Det samme gjelder også for Meråkerbanen.

Hurtigbåt- og ferjetilbudet må tilpasses behovet, både for nærings- og persontrafikk. Det er press på ferjekapasiteten flere steder. Utbygging og drift av kampflybasen på Ørlandet vil ha betydning for behovet framover. Arbeiderpartiet er bekymret over de økende kostnadene ved ferjedriften. Fornyelse av flåten med ny klimavennlig teknologi vil også gi ekstra kostnader. Dette må være utgangspunkt for drøftinger med staten om forholdet kostnadsnivå – tilskudd.

De regionale flyrutene: rutene for Namsos og Rørvik har fått redusert sitt rutetilbud ved siste anbudsrunde. For samfunns- og næringslivet i fylket er det et klart behov for styrking av rutetilbudet. Det samme gjelder for Røros og Ørlandet. Her er det en utfordring for fylkeskommunen som ser ut til å få oppgaven med kjøp av flytjenester fra 2020.

Flyplassene i fylket: Værnes som stamflyplass må ha fylkeskommunens oppmerksomhet og støtte når det gjelder muligheter og vilkår for videre utvikling. Og det er viktig å ha god kontakt med Avinor om drift av de regionale flyplassene, Namsos, Rørvik og Røros. Med oppbyggingen av kampflybasen på Ørlandet, er det nødvendig at staten også bidrar til utvikling av flyplassen her.

Taxinæringen er viktig for det samlede persontransporttilbudet i fylket. Det må følges opp at lønns- og arbeidsvilkår i næringen er i samsvar med lov- og avtaleverk, og premissene for tildeling av løyve. Her må det også være fokus på omfanget av deltidsstillinger i distriktene.

VEI

Store utbyggings- og utbedringsprosjekter er under arbeid. Og flere må komme. Det er også utfordringer med bruer og ferjer/ferjeleier og de tidligere riksveiene. Det blir alltid, når behovet er større enn midlene, en avveining av hvor tiltak til enhver tid skal settes inn: På veier med stor trafikk, særlig næringstrafikk eller veier med mindre og liten trafikk, men hvor det handler om framkommelighet eller ikke.

Arbeiderpartiet forholder seg til de prioriteringene som fylkestingets har gjort, og som partiet har vært med på. Når det gjelder veivedlikehold, ønsker vi utprøving av at dette foretas i egen regi av fylkeskommunen.

NÆRINGSTRANSPORT

Transport av gods på trønderske veier er i stadig vekst. Dette betinger gode og trafikksikre veier, noe som er en utfordring med behovet for oppgradering og nybygging. Klimatiske endringer og skiftninger med uvær, flom, rasfare er en ekstra utfordring. Med den framtidige økning i transport fra havbruksbedriftene på kysten, vil næringstrafikken på vei bli et problem trafikkmessig. Store utbyggingsprosjekter på vei av betydning for næringstransport er i gang, og flere må komme, i neste omgang for Ytre Namdal.

Videre arbeides det for å få mer gods fraktet med jernbane. En ny godsterminal sør for Trondheim vil kunne bidra til en økning av togfrakt. Miljøer på kysten har etablert et selskap for frakt av fisk med båt til kontinentet. Her mangler statlig bidrag til oppstart av en viktig transportløsning. Arbeiderpartiet vil arbeide for at dette prosjektet skal lykkes.

BESTILLINGSTRANSPORT/TILBRINGERTJENESTE

I mange områder i Trøndelag er ikke faste bussruter løsningen, her vil Arbeiderpartiet videreutvikle bestillingstransporten/ tilbringerordningen. I et distriktperspektiv er denne ordningen svært viktig. Den knytter oss sammen, og gjør det mulig å reise kollektivt. Ordningen må også tilpasses behovet til brukere, og det må ses på fleksible ordninger som gjør den til et enda bedre ledd i det totale kollektivtilbudet i Trøndelag.

 TRANSPORTTJENESTEN FOR PERSONER MED NEDSATT FUNKSJONSEVNE (TT): Dette handler om alternativ transport for personer som på grunn av nedsatt funksjonsevne eller sykdom ikke kan bruke kollektivtransport. Det er en ordning fylkeskommunen har ansvar for, men som administreres av fylkeskommunen og kommunene i fellesskap. Ordningen har som mål å gjøre brukerne mer mobile, og i stand til å delta i det alminnelige samfunnsliv. Det er svært viktig å opprettholde dette tilbudet for de det gjelder.

BREDBÅND OG MOBILTELEFONI

For at vi skal nå målet om vekst og utvikling i hele Trøndelag, har Trøndelag Arbeiderparti som ambisjon «Nett over alt alltid!» For vårt parti er dette et svært viktig distriktpolitisk virkemiddel, og burde være en rettighet på linje med strømtilførsel. Det er fortsatt variasjoner i bredbåndsdekningen i kommunene i Trøndelag. Med tilgang til nett vil «avstanden» mellom muligheten i byen og bygda viskes ut.

Vi skal gå i front for å sikre 100 % mobildekning, og at staten tar ansvar for utbygging av mobilnettet, fiber og bredbånd. Arbeiderpartiet vil at fylkeskommunene skal overta ansvaret for dagens tilskuddsordning for bredbåndsutbygging fra Nkom gjennom regionreformen, og at tilskuddsordningen løftes.

TRAFIKKSIKKERHET

For Arbeiderpartiet har trafikksikkerhet førsteprioritet. Dette er nødvendig om vi skal nå målet om at ingen skal bli skadet eller miste livet på våre veier. Her handler det om krav ved nye veiprojekter, samarbeid med kommunene, fysiske tiltak, forebyggende tiltak, holdningsskapende arbeid og trafikkopplæring.

Vi vil bygge flere gang- og sykkelveier for myke trafikanter, og vi vil gjøre skoleveien for barn og unge tryggere. Ordninger som «Trygt hjem for en 50-lapp» og «Russebillet» er gode trafikktiltak som må videreføres. Ungdomskort, felles for flere transportmidler, bør også vurderes.

KRAV OM UNIVERSELL UTFORMING VED UTLYSING AV TRANSPORTANBUD

Ved utlysning av anbud om persontrafikk skal det kreves beskrivelse av universell utforming av transportmidler m. v. (Jvfr. Ligestillings- og diskrimineringsloven, §§ 17 og 18).

TRØNDELAG ARBEIDERPARTI VIL:

- Sørge for nødvendig kollektivtransporttilbud; busstransport/bestillingstransport, ferjer, hurtigbåter.
- Ha et prøveprosjekt i egen regi for å prøve ut løsninger i distriktene.
- At taxinæringen må følges opp med hensyn til at lønns- og arbeidsvilkår er i samsvar med lov- og avtaleverk, og grunnlaget for tildeling av løyve. Omfanget av deltidsstillinger må også ha oppdragsgiverens oppmerksomhet.
- Sørge for et forsvarlig tilbud til brukere av transporttjenesten for personer med nedsatt funksjonsevne (TT)
- Fortsette arbeidet opp mot sentrale myndigheter for elektrifisering av Trønderbanen og Meråkerbanen, slik at trafikktilbudet med tog kan utvides og forbedres
- At fylkeskommunen skal støtte utviklingen av flyplassene i fylket og arbeide for styrking av rutetilbudet på de regionale rutene
- Sørge for gode transportløsninger for fjordkryssing og våre øysamfunn.
- Vil satse det som er mulig økonomisk for å oppgradere eksisterende veier, broer og tun-neler, bygge nye veier samt søke et forsvarlig veivedlikehold, noe Arbeiderpartiet ønsker å prøve ut i fylkeskommunens egen regi
- At næringstransport i større grad skal kunne flyttes over på bane og båt
- Arbeide for at utbyggingen av bredbånd i distriktene må gjennomføres, og at det må sikres 100 % mobildekning
- At staten skal ta ansvar for utbygging av nett og telefoni i distriktene
- Ha prioritet for trafiksikkerhetstiltak ved utbygging og oppgradering av veinett, spesielt gang- og sykkelveger
- Vil at beskrivelse av universell utforming av transportmidler m.v., skal være et krav ved utlysning av anbud om persontrafikk.

Næring – ressursutnyttelse og verdiskaping

Naturressursene er grunnlag for en stor del av vår felles verdiskaping. Det er Arbeiderpartiets grunnholdning at de store naturressursene tilhører fellesskapet. Utnyttelse av fellesskapets ressurser skal derfor gi lokale ringvirkninger, og bidra til områder med svak kapitaltilgang. De ressursbaserte næringene har store muligheter for videre vekst, og det er viktig å ta hele fylket i bruk.

Som et sosialdemokratisk parti tror vi på en samfunnsmodell som legger til rette for økonomisk vekst og utvikling i et samspill mellom en sterk offentlig sektor og privat næringsliv.

Ved siden av industriell virksomhet basert på naturressurser, har fylket annen betydelig virksomhet innen mekanisk industri, foredlingsindustri, teknologibedrifter, og vi har tunge kompetansemiljøer som gir bidrag til vårt næringsliv.

OMSTILLING TIL FORNYBARSAMFUNNET

Olje- og gassindustrien har bidratt enormt til trøndersk verdiskaping, og vil sannsynligvis fortsatt gjøre det i flere tiår framover. For Arbeiderpartiet er det derfor viktig å bidra til at en endring av denne næringen i mer miljø- og klimavennlig retning, kombineres med gode rammebetingelser.

Næringen har gitt Norge tidenes kompetanseløft. Denne kompetansen må også kunne brukes i omstillingen til nye næringer som erstatning for olje og gass. Dette vil være næringer som bygger på fornybare, biologiske ressurser samt ny kunnskap og teknologi. Det er svært viktig for oss som parti at det settes fart på omstillingen, og at vi kan skape forståelse for at dette er nødvendig.

REGIONAL UTVIKLING

Fylkeskommunens oppgave som samfunnsutvikler og tilrettelegger for næringsutvikling utøves best i partnerskap med kommuner, næringsliv, organisasjoner og institusjoner. Trøndelagsplanen og Strategi for innovasjon og verdiskaping er viktige redskap for utviklingen av vårt næringsliv. Arbeiderpartiet skal bidra til næringsrettede virkemidler og god forvaltning av regionalt utviklingsfond og marint utviklingsfond. Regionale utviklingsmidler er av stor betydning for næringsutvikling i regionen.

Som regional utviklingsaktør, på samfunns- og næringsutvikling, er fylkeskommunens rolle å være en stabil og forutsigbar samspillspartner, som bidrar til god samhandling mellom kommunene og andre offentlige aktører og med virkemiddelapparatet.

LANDBRUK

Landbruket er en basisnæring i fylket, en næring med stor betydning for distriktene, og for byer og tettsteder gjennom foredlingsindustrien. For vårt parti er det viktig å opprettholde det trønderske bidraget til nasjonens selvforsyning av mat.

Men næringen står overfor store utfordringer framover. Spesielt når det gjelder kutt i utslipp av klimagasser og tilpasning til endret klima, samt vern om dyrket og dyrkbar jord. Her handler det om muligheter og rammer for utvikling. Her vil vi løfte fram samarbeid mellom næringen, utdanningsinstitusjoner og forskning.

Arbeiderpartiet vil følge utviklingen i distriktslandbruket nøye og søke å påvirke nasjonal landbrukspolitikk gjennom vårt arbeid i Fylkestinget.

SKOGBRUK

Arbeiderpartiet er opptatt av skogbruket som en betydelig næring i vårt fylke. Skogen er en viktig ressurs for tradisjonell bruk og foredling, men også som råstoff for bioenergi og andre, nye produkter. Her er det fortsatt behov for videre forskning og utvikling.

Skogen har dessuten en viktig funksjon i klimasammenheng. For alle disse formål er det vesentlig at skogskjøtsel og fornying har gode vilkår. For uttak av hogstmoden skog er det avgjørende med tilfredsstillende atkomst til hogstfeltene.

HAVBRUK OG FISKE

Marin sektor med fiskeri og havbruk representerer sammenhengende verdikjeder som fortsatt har store utviklingsmuligheter. Trøndelag representerer på flere måter den sterkeste havbruksklyngen i Norge, og dermed i verden. Sterke forskningsmiljøer, gode naturgitte forhold for produksjon av laks og industriell tenkning hos næringsutøverne, er krefter som i samspill har skapt dette miljøet. Vi vil videreutvikle samhandlingen mellom kunnskapsmiljøene i øyregionen, Ytre Namdal og Trondheim. Teknologihovedstaden vil på denne måten aktivt fortsatt bidra til å videreutvikle havbruksnæringen.

For Arbeiderpartiet er det viktig at denne næringen gis muligheter for videre vekst og utvikling. Virkemidler fra blant annet Havbruksfondet skal gjennom Marint utviklingsfond benyttes til næringsutvikling i kystkommunene. Det må legges til rette for utvikling av oppdrettsnæringen som ivaretar fiskehelse og miljø.

Fylkeskommunene overtar fra 2020 ansvar for de statlige fiskerihavnene. Dette er viktig infrastruktur som vi vil utvikle både med hensyn til fiskeriflåten, men også for å sikre en fortsatt desentralisert mottaksstruktur. Denne er sårbar, men viktig for råstofftilgangen til foredlingsindustrien.

Havet gir også andre muligheter for næringsutvikling gjennom utnyttelse av biologisk materiale hentet fra strandsonen og havbunnen. Det må stimuleres til å utvikle produkter fra f.eks oppdrett av tare.

Vilkårene for vill laksefisk er sterkt redusert på bakgrunn av menneskeskapte påvirkninger. Dette rammer storlaksregionen Trøndelag. Produksjonsevnen til sjørett er redusert med inntil 90% i flere vassdrag. Vi registrerer at det er dialog mellom de ulike laksenæringene og vi ønsker å støtte dette initiativet. Tiltak basert på en helhetlig vurdering av situasjonen i sjø og elv er viktig. Vi vil bidra til at næringene sammen skal treffe tiltak som vil styrke bestandene av anadrom laksefisk i regionen.

Vi vil jobbe målrettet for gode rammebetingelser der en samlet laksenæring både i sjø og elv iverksetter fysiske tiltak for å bedre produksjonen i elvene. Målsettingen er at Trøndelag i fremtiden fortsatt skal fremstå Norges fremste lakseregion.

ROVVILTBESTANDEN OG BEITENÆRINGENE

Situasjonen for beitenæringene, reindrift og sauedrift, har også etter rovviltforliket i Stortinget i 2011, vært preget av store tap og konflikter med forvaltningen. Dette handler særlig om telling av rovdyr, og uttak av skadedyr som har dukket opp i rovdryrfrie soner. Næringene peker på at rovviltforliket fra 2011 ikke etterlevs på disse områdene. Arbeiderpartiet vil følge opp disse sakene overfor vår stortingsgruppe.

MINERALUTVINNING

Nå øker verdens etterspørsel etter sjeldne mineraler. Derfor mener vi det så raskt som mulig, må foretas en fullstendig utredning av mineralressursene i fylket, nødvendig arealplanlegging, og start av utvinning. En slik utvinning må skje bærekraftig, med strenge miljøkrav. Arbeiderpartiet vil være en pådriver for utvikling av næringen, og arbeide for forutsigbare og gode rammevilkår.

Trøndelag har lange tradisjoner med å utvinne mineraler, i gruvesamfunn som Røros, Løkken, Malm, Skorovas, Joma, og nå i Verdal. Dette har hatt stor betydning for de kommunene hvor virksomheten har foregått, men det har også medført miljømessige belastninger for folk og natur. Mineralutvinning er en arealkrevende virksomhet, som ofte fortrenger annen inntektsskapende bruk av arealer. Virksomheten medfører ofte ulemper i form av støv, støv, forurensning og sår i landskapet. Dette er inngrep som vil være til stede i hele utvinningsfasen og gjerne flere tiår etter.

Ut fra en slik betraktning er det rimelig at kommunene får en andel av verdiene som skapes, og også en kompensasjon for ulempene som oppstår. Arbeiderpartiet vil derfor arbeide for at Trøndelag fylkeskommune tar initiativ til at det innføres en lokal avgift på mineralutvinning i Norge. Formålet med en slik avgift er å skape en mer rettferdig fordeling av inntektene fra bergverksnæringen, og ikke minst sidestille vannkraftproduksjonen, havbruksnæringen og mineral-

næringen på dette området. Dette som en kompensasjon for å stille naturressurser til rådighet for næringsvirksomhet. Arbeiderpartiet vil også reise forslag om etablering av et statlig mineralselskap.

INDUSTRI

Industriproduksjonen i fylket er i stor grad knyttet til foredling av naturressursene vi finner her, men også til oljeproduksjonen utenfor kysten. Det må stilles krav til at olje- og gassindustrien bidrar til langt større regionale ringvirkninger.

Industrien og næringslivet i Trøndelag har lange tradisjoner og en stolt historie. I et sammensatt og sammenslått Trøndelag eksisterer sterke industrimiljø, med store hjørnesteinsbedrifter, både i Leksvik, Rissa, Verdal, Stjørdal, Orkan-ger, Overhalla og Hemne. Samtidig har en stor bygg- og anleggsbransje vokst fram på Innherred.

For Arbeiderpartiet er det viktig at den eksisterende industrien får utvikle seg, og delta i utvikling på nye områder.

OPPLEVELSESNÆRINGENE – REISELIV OG TRØNDERSK MAT

Opplevelsesnæringer er sterkt voksende, og vi ønsker å utnytte Trøndelags fortrinn som reisemål ved å fremme det historiske, naturen, kulturen, maten og øvrig ressursgrunnlag. Det er viktig å bidra til utvikling av reiselivet. Satsing på trøndersk mat vil være en viktig del av dette.

KOMPETANSE/ARBEIDSKRAFT

Fylkeskommunen må ha som ambisjon å knytte kunnskaps- og teknologimiljøene i Trondheim, med NTNU og SINTEF i spissen, samt Nord Universitet og andre utviklingsaktører tettere på produksjonsrettet virksomhet i bedrifter i fylket. Dette er nødvendig for å lykkes med utvikling i fylkets næringsliv og for å nå målet om økt bærekraftig verdiskaping og konkurranseevne.

Mangel på arbeidskraft vil i Trøndelag bli et økende problem framover. Her handler det om at utdanningsinstitusjoner tilbyr utdanning som trengs og at bedrifter tar inn lærlinger og andre som trenger praktisk opplæring. Så må det utformes en strategi for rekruttering av arbeidstakere.

TRØNDELAG ARBEIDERPARTI VIL:

- At det skal settes fart på omstillingen til fornybarsamfunnet: Fra en olje- og gassbasert økonomi til næringer bygd på fornybare, biologiske ressurser samt ny kunnskap og tek-nologi
- At fylkeskommunen som regional utviklingsaktør på samfunns- og næringsutvikling, skal være en god tilrettelegger i partnerskap med kommuner, næringsliv og andre for næringsutvikling
- At fylkeskommunen skal være en aktiv støttespiller når næringslivet møter utfordringer.
- Følge utviklingen i distriktslandbruket nøye og sørge for at fylkeskommunen følger opp sitt tillagte ansvar, og målbare næringens behov overfor staten
- At skogbruket skal følges opp med tiltak som ressurskilde for næringsvirksomhet og energi, samt også ivareta skogens funksjon i klimasammenheng
- Løfte fram havbruk, fiske og fiskeindustri som svært viktige næringer i Trøndelag, og bidra til utvikling og vekst med vekt på bærekraft
- Utvikle en kulturbasert næringspolitikk.
- At Stortingets rovviltforlik skal etterleves, og at uttak av skadedyr i rovviltfrie soner må intensiveres
- Være en pådriver for utvikling av mineralnæringen, og arbeide for forutsigbare og gode rammevilkår
- At det skal innføres en egen avgift på bærekraftig mineralutvinning som kompensasjon for natur- og miljøinngrep, som stimulans for tilrettelegging for utvinning, ikke økt skatt.
- Fremme forslag om etablering av et statlig mineralselskap
- At trøndersk industri skal få utvikle seg, og delta i utvikling på nye områder
- At fylkeskommunen skal bidra til utvikling av reiseliv som næring, kombinert med sat-sing på trøndersk mat
- Ha sterkt fokus på økt kunnskap i bedriftene i fylket, for å lykkes med utvikling, og for å nå målet om bærekraftig verdiskaping og konkurranseevne
- At det skal tas grep for å skaffe kvalifisert arbeidskraft ved å skaffe utdanning som trengs.

Kultur og folkehelse

Trøndelag Arbeiderparti vil at alle skal ha samme mulighet til å oppleve og delta i et bredt kulturliv. Det betyr et mangfoldig kulturliv med møteplasser som favner både barn, voksne og eldre. Arbeiderpartiet vil løfte kultursektoren ved å gi flerårig tilskudd til kulturformål. I Trøndelag kryr det av kulturuttrykk som skaper møteplasser mellom mennesker. Det skaper bolyst, utviklingstrang, opplevelser, og for noen også en arbeidsplass og grunnlag for næringsutvikling.

❁ FOLKEHELSE

Sosial ulikhet i helse er et rettferdighetsproblem. Psykiske vansker er et stort helseproblem hos barn og unge i dag. Lavterskeltilbud innen psykisk helse må være tilgjengelig. Forskning og erfaring har vist at kultur er et viktig fundament for å bygge gode samfunn. Nasjonalt kompetansesenter for kultur, helse og omsorg, og HUNT-undersøkelsene, har vist at helsa er dårligere hos de som ikke deltar i kulturell aktivitet.

Arbeiderpartiet vil bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse. Da er det nødvendig med en oversikt over helsetilstanden i hele fylket. Slike data vil være et godt grunnlag for arbeidet med fylkeskommunal planstrategi, samtidig som det bygges videre på forskning fra eksemplvis HUNT og erfaringer fra Folkehelsealliansen. Skal vi lykkes med å forebygge blant annet livsstilssykdommer, trengs en mobilisering for folkehelsa samt gode og lett tilgjengelige aktiviteter i lokalmiljøet. Aktive og inkluderte innbyggere er bra for den enkeltes helse, og bra for et aktivt og attraktivt.

❁ TANNHELSE

God tannhelse er også god folkehelse. Gjennom våre tannklinikker over hele fylket gis det tilbud til de gruppene som har rett til fri tannbehandling. Tilbudene kan også utvides dersom staten legger til rette for det. Det er viktig å opprettholde tilbud over hele fylket. Tannhelsetjenestens kompetansesenter har blant annet spesialistutdanning, rådgivning og kompetanseoppbygging til den praktiserende tannhelsetjenesten som formål.

❁ FRILUFTSLIV

Alle skal ha mulighet til å drive friluftsliv og helsefremmende, trivselsskapende og miljøvennlig aktivitet i nærområdet og i naturen for øvrig. Tilgang til gode rekreasjonsområder er et viktig kriterium ved valg av bosted. Arbeiderpartiet vil fortsette å løfte pilegrimssatsingen både i innlandet og på kysten. Vi vil gjøre jakt, fiske og friluftsliv allment tilgjengelig gjennom partnerskapsavtaler, samt bistå kommuner og frivillige med å gjøre turstier lett tilgjengelig for innbyggerne.

❁ IDRETT

Hva hadde norsk idrettshistorie vært uten Trøndelag? Nokså tynn vil vi påstå. Trøndersk idrett er blitt en merkevare, men vi utfordres fra mange hold, både innenfor sommer- og vinteridrettene. Trøndelag skal beholde hegemoniet i norsk idrett, og vi skal arbeide strategisk for dette gjennom å anerkjenne og legge til rette for den store frivillige innsatsen innenfor idretten. Videre skal vi gjennom tippemiddelordningen styrke anlegg, idrettshaller og arenaer i hele fylket.

Vi skal ha et sterkt fokus på breddeidretten som har stor betydning i et folkehelseperspektiv. Her bygges nettverk, her skal alle inkluderes. Organisasjonsarbeid og demokratiopplæring er gode eksempler på hvordan idretten bidrar i samfunnsutviklingen. Samarbeidet med idretten styrkes gjennom at «Idrettspolitisk manifest for Trøndelag – flest i bredden, best i toppen», skal videreføres.

Trøndelag Arbeiderparti mener at Trøndelag skal være den opplagte kandidaten for både små og store idrettsarrangement og vil stille seg bak søknader til internasjonale mesterskap.

❁ SAMISK SPRÅK OG KULTUR

Trøndelag fylke er sørsamisk forvaltningsfylke. Å styrke samisk kulturliv er viktig for samhørighet og identitet i den samiske befolkningen. Arbeiderpartiet mener det er en grunnleggende menneskerettighet å ha mulighet til å bruke sitt eget språk, som er et truet språk. Det krever at storsamfunnet tar ansvar og er med på å verne og beskytte det sørsamiske.

ke språket og kulturen, noe Arbeiderpartiet vil støtte opp under ved å støtte språksentrene på Snåsa, Røyrvik og Røros. Vi har et spesielt ansvar for å ivareta det sørsamiske språket ved å støtte sørsamisk litteratur og læremidler samt kultur.

FYLKESBIBLIOTEK

har en viktig rolle i å utjevne sosiale forskjeller, og bidra til gode bibliotektenester og bibliotekfaglig kompetanse i hele fylket, gjennom samarbeid med kommunene, kompetanseheving og nettverksbygging. Vi er opptatt av leselyst og lese- og skriveferdigheter. Arbeiderpartiet vil styrke biblioteket ytterligere som møteplass og ser behovet for flere digitale verktøy.

KULTURMINNER

Trøndelag har kulturminner av stor norsk kulturhistorisk verdi. Det er fylkeskommunen som har ansvar for å ta vare på kulturminnene, og for å utvikle og tilrettelegge aktiviteter som bidrar til å kulturarven videre. Røros Bergstad og Circumferensen er oppført på UNESCOs verdensarvliste. Det må arbeides aktivt for ivaretaking og formidling av verdensarv-verdiene i tråd med Verdensarvkonvensjonen. I vår kulturarv ligger store muligheter for reiselivsutvikling, opplevelser, trivsel, bokkvalitet, friluftsliv og folkehelse.

PROFESJONELL KUNST – OG KUNSTNERE

Et attraktivt Trøndelag må også være attraktivt for kunstnere – og være motor for det profesjonelle kunst- og kulturområdet. Skal vi få flere til å lykkes og få flere i befolkningen til å kunne leve av kunsten, og ikke minst styrke visuell kunst, må dette sees i sammenheng med både rammebetingelsene og de ulike tilskuddsordningene i Norsk Kulturråd.

SPEL OG FRILUFTSTEATER

er med på å fortelle historien om Trøndelag, samtidig som kunstneriske krefter tar opp dagsaktuelle tema i samspill med lokale krefter. Lokale krefter og engasjement forenes, noe som gjenspeiles i dugnad, identitet og samhold i lokalsamfunn.

MUSEENE

De tre konsoliderte museene i fylket er viktige institusjoner for formidling av vår kultur og historie. I tillegg har vi Saemien Sijte, nasjonalt museum for sørsamisk historie, i fylket. Alle disse har bred kompetanse på flere fagområder. For Arbeiderpartiet er det viktig å sørge for driften av de konsoliderte museene, sammen med staten og kommunene. Videre bør det også vurderes en fast, årlig stønadsandel til Saemien Sijte.

FRIVILLIGHET

Frivillig innsats gjør samfunnet vårt rikere og fellesskapet sterkere. Frivilligheten utgjør en selvstendig og særegen del av samfunnet. Det gjelder innen omsorg, friluftsliv, integrering, folkehelse, kultur idrett og andre områder. Frivillig arbeid er en også en verdifull erfaring for de som deltar.

Arbeiderpartiet vil utarbeide en frivillighetsmelding i tett dialog med frivilligheten og kommunene. Formålet er å avklare fylkeskommunens rolle og ansvar overfor frivillig sektor.

TRØNDELAG ARBEIDERPARTI VIL:

- Bidra til at det skaffes fram nødvendig oversikt over helsetilstanden i fylket som grunn-lag for arbeidet med strategi for folkehelse
- Støtte opplysnings- og påvirkningsarbeidet. Folkehelsealliansen driver, for å spre kunnskap om hvilke aktiviteter som forebygger blant annet livsstilssykdommer, og gir bedre folkehelse
- Peke på sammenhengen mellom kulturtiltak og folkehelse.
- Bidra til å opprettholde tilbud om tannbehandling til de gruppene som har rett til dette, over hele fylket.
- Gjøre jakt, fiske og friluftsliv allment tilgjengelig gjennom partnerskapsavtaler, samt bis-tå kommuner og frivillige organisasjoner med å etablere turstier som er tilgjengelige for alle
- Gi støtte til idretten og gjennom dette utarbeide tydelige idrettspolitiske mål, og samarbeide om et idrettspolitisk manifest med konkrete samarbeidsprosjekter.
- Ha utarbeidet en plan for fylkeskommunens utleie av lokaler til idretts- og kulturformål
- Vektlegge at fylkeskommunen som sørsamisk forvaltningsfylke, har et spesielt ansvar for den samiske befolkning, samisk kultur og språk samt næringsutvikling.
- Anerkjenne frivillighetens innsats i det trønderske samfunnet, innenfor en rekke områder, ikke minst folkehelse, idrett, kultur, integrering, omsorg, friluftsliv m.m., og opprettholde fylkeskommunens støtte.
- Støtte unge, profesjonelle kunstnere
- Ivareta fylkeskommunens eierskap, styrke og utvikle kulturinstitusjonene i Trøndelag, og bidra til at de i større grad gir tilbud til folk der de bor
- Videreutvikle den kulturelle skolesekken og den kulturelle spaserstokken
- Styrke bibliotek tjenesten som møteplass og sted for utvikling av lese- og skriveferdigheter og inkludering.
- At fylkeskommunen skal utvikle en god forvaltning og formidling av våre kulturminner
- Støtte spel og friluftsteater innenfor aktuelle økonomiske rammer
- Sørge for driften av de konsoliderte museene, sammen med kommunene og staten, samt også støtte Saemien Sijte og vurdere fast, årlig stønad til dette museet.
- At det skal utarbeides en frivillighetsmelding/en plan for samhandling og avklaring av fylkeskommunens rolle over for frivillig sektor.
- Støtte arbeidet med nasjonaljubileet, «Norge i tusen år», i regionen.
- Arbeide for at flere oppgaver på kulturfeltet overføres til fylkeskommunen.
- Løfte kunst- og kulturområdet inn i fylkets distrikts- og regionalpolitikk.
- Støtte opp om utstyrssentraler som gir flere mulighet for et aktivt liv.
- Opprette støtteordninger som gir funksjonshemmede mennesker aktiv deltakelse i idrett.
- At fylkeskommunen som sørsamisk forvaltningsfylkeskommune tar ansvar og bidrar til at samisk språk, kultur og næring utvikles og styrkes.